

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ชื่อ - นามสกุล นายนิวัฒน์ อินทร์หอม ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่การเกษตรชำนาญงาน
หน่วยงาน กองทุน/ฝ่าย/สพด./ศูนย์ สถานีพัฒนาที่ดินสารแก้ว
หัวข้อการพัฒนา หลักสูตร “แหล่งน้ำในไร่นา ออกแบบชลประทาน”
วิธีการพัฒนา เรียนรู้และศึกษาในบทเรียนและคลิปวิดีโอ
วันที่พัฒนา ๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ ถึง ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๗ สถานที่ สถานีพัฒนาที่ดินสารแก้ว
หน่วยที่จัดอบรม กองทุนพัฒนาระบบ กองการเจ้าหน้าที่ กรมพัฒนาที่ดิน

วัสดุประสงค์

กรมพัฒนาที่ดินจัดทำโครงการแหล่งน้ำในไร่นาออกแบบชลประทาน โดยการขาดสร้างน้ำในไร่นา ขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร และให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการออกแบบได้จำนวน ๒,๔๐๐ บาท/บ่อ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ เป็นการบรรเทาสภาพปัญหาภัยแล้ง การขาดแคลนน้ำ และเพิ่มประสิทธิภาพ การเก็บกักน้ำในพื้นที่ทำการเกษตร ของเกษตรกร เพื่อเกษตรกรในพื้นที่นอกเขตชลประทานได้มีแหล่งน้ำที่เหมาะสม กับการเกษตร เป็นการสนับสนุน การทำเกษตรแบบผสมผสานตามหลักทฤษฎีใหม่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

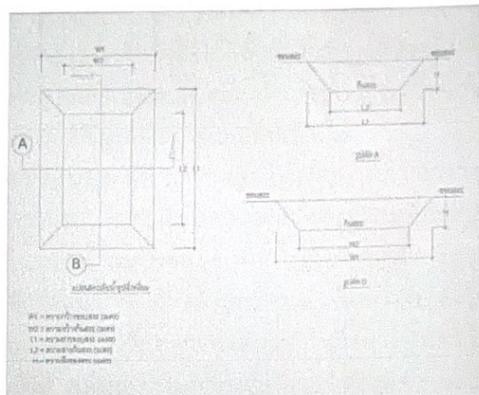
สรุปสาระสำคัญ

รูปแบบของสร้างน้ำ

กรมพัฒนาที่ดินได้ออกแบบสร้างน้ำมาตรฐานความจุ ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ซึ่งมีความกว้าง ความยาว ความลึก และลาด ด้านข้างที่แตกต่างกัน สามารถคำนวณปริมาณดินขุด โดยการ พิจารณาจากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความกว้าง ความยาว และความลึกของสร้างน้ำ เมื่อมีปริมาตรดินขุด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ที่ความลาดด้านข้างต่างๆ กัน

รูปแบบแหล่งน้ำในไร่นาออกแบบชลประทาน ขนาด ๑,๒๖๐ ลบ.ม

สำรวจและรวบรวมรายชื่อเกษตรกรที่มีความต้องการสร้างน้ำ กรมพัฒนาที่ดิน จัดประชุมชี้แจงสถานีพัฒนาที่ดิน ทั่ว ประเทศ ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลผ่านสื่อต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ ทั้งส่วนกลาง และท้องถิ่น และบน Internet (www.ldd.go.th) รวมทั้ง ประสานงานกับ หน่วยงานในพื้นที่ เช่น อบต. หมอดินอาสา และผู้นำท้องถิ่น เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจให้ความรู้กับเกษตรกร และสำรวจ ความต้องการของเกษตรกรที่มีความสนใจให้แสดง ความ จำเป็นเข้าร่วมโครงการด้วยความสมัครใจซึ่งเกษตรกรจะ ต้อง กรอกรายละเอียดความต้องการลงในใบสมัคร ซึ่งเจ้าหน้าที่ สถานีพัฒนาที่ดินจะเรียงลำดับความต้องการเป็นข้อมูล รวบรวมเก็บไว้

๒. การคัดเลือกเกษตรกร

๒.๑ คัดเลือกเกษตรกรจากแผนความต้องการ สร้างน้ำที่เกษตรกรได้มาชื่นชอบจันวิวแล้ว โดยนำความต้องการของเกษตรกรที่มาเข้าช่วงความจำเป็นในการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นา พิจารณาความสำคัญจากจังหวัดที่มีปัญหาขาดแคลนน้ำและเกษตรกรมีความต้องการมาก มาพิจารณากำหนด เป้าหมาย และให้ความสำคัญเป็นลำดับต้นๆ

๒.๒ สถานีพัฒนาที่ดินและหมอดินอาสาประจำตำบล/หมู่บ้าน สำรวจศักยภาพของพื้นที่และความพร้อมของเกษตรกรที่แจ้งความต้องการชุดสร้างน้ำไว้แล้ว

๒.๒.๑ เกษตรกรมีความตั้งใจประกอบอาชีพทางการเกษตร มีความพร้อมเข้าร่วมโครงการ และสามารถส่วนร่วมในการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ ชุดสร้างน้ำ บ่อละ ๒,๕๐๐ บ่อ

๒.๒.๒ พื้นที่ชุดสร้างน้ำ จะต้องเป็นพื้นที่ทำการเกษตรที่เกษตรกรเป็นเจ้าของมีเอกสารสิทธิ์ และมี หนังสืออนุญาตให้เข้าดำเนินการชุดสร้างน้ำ

การคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย

๑. พื้นที่ซึ่งจะดำเนินการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นา นอกเขตชลประทานขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ต้องเป็นของเกษตรกรที่เป็นผู้ถือครองที่ดิน หรือเกษตรกรที่เป็นเจ้าของที่ดินในเขตพื้นที่ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และเป็นผู้ทำกิน ในที่ดินนั้น โดยต้องมีหลักฐานเอกสารสิทธิ์ที่หน่วยงานรัฐ ผู้รับผิดชอบได้แก่ กรมที่ดิน หรือ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นผู้ออกให้

๒. เป็นพื้นที่ที่อยู่นอกเขตชลประทาน ขาดแคลนระบบที่จะจัดส่งน้ำไปลีบได้ตลอดปี และประสบปัญหาขาดแคลนน้ำเป็นประจำหรือแล้งช้ามากๆ

๓. คัดเลือกพื้นที่ก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานตามเงื่อนไขของโครงการเป็นลำดับแรก คือเป็นพื้นที่ ที่มีประสมติภูมิสภาพในการเก็บกักน้ำ โดยพิจารณาจากคุณสมบัติ ของดิน หลักเลี้ยงพื้นที่เป็นดินทรายจัด พื้นที่เกลือขั้นเป็นดินเค็ม พื้นที่ซึ่งมีก้อนหินขนาดใหญ่

๔. พื้นที่ดำเนินการควรจะมีขนาดไม่น้อยกว่า ๓๐ x ๔๐ ตารางเมตร โดยจะใช้ก่อสร้างสร้างอย่างน้อย ๒๐ x ๓๐ x ๒.๑ เมตร เพื่อให้เครื่องจักรสามารถทำงานได้โดยสะดวก และเก็บปัจจุบัน ติดแต่งคันน้ำได้อย่างเรียบร้อย

๕. พื้นที่ก่อสร้างควรมีการจัดกลุ่มเป้าหมายการจัดสรร พื้นที่ก่อสร้างให้มีขนาดของกลุ่มและการกระจายตัวของระบะ เก็บน้ำให้เหมาะสมกับการบริหารจัดการเครื่องจักรกล ได้แก่ การจัดชุดเครื่องจักรกลเข้าทำงาน การเคลื่อนย้ายเครื่องจักรกลให้มีขนาดเหมาะสมกับระดับเศรษฐกิจ (Economy of Scale) ซึ่งจะมีผลต่อการดำเนินการที่ทันเวลา และคุ้มค่ากับ การลงทุน ทั้งในเขตพัฒนาที่ดินและยุทธศาสตร์จังหวัดอย่าง สันตุธิ์ผล การแนะนำเกษตรกร

ระหว่างน้ำ คือ แหล่งเก็บขั้นน้ำฝน หรือน้ำขับที่ ไหลซึ่งออกมาจากดิน โดยการชุดติดอกให้เป็นที่สำหรับชั่งน้ำ ให้มีขนาดความจุตามปริมาณน้ำที่ต้องการจะเก็บขึ้นไว้ใช้แล้วนิดเดียวที่ชุดตามเป็นคันล้อมรอบของระบะ ระบะเก็บน้ำ ส่วนใหญ่จะเก็บน้ำได้เท่ากับปริมาณที่ชุดติดอกไปเท่านั้น

งานดินชุด คือ การชุดติดินให้ได้ขนาดความกว้าง ความยาว ความลึก และลาดต้านข้าง ตามที่กำหนดในแบบวิจัยประสร์เพื่อเป็นที่เก็บกักน้ำ โดยมีข้อกำหนดคล้าย ต้านข้างตามคุณสมบัติของดิน ดังนี้

๑. ลาดต้านข้าง การชุดติดินจะต้องมีความมั่นคง ไม่เกิดการลื่นไหลของลาดต้าน การกำหนดความลาดต้านข้าง ของดินนั้นอยู่กับชนิดของดินที่จะชุด โดยมีข้อแนะนำดังนี้ ดินเหนียวทั่วไปอาจปนทรายหรือกรวดมีลักษณะต้านข้าง ๑ : ๒ ดินตะกอนทั่วไปอาจปนทราย มีลักษณะต้านข้าง ๑ : ๓ ๑:๒

๒. ความลึก การชุดติดินไม่ควรลึกเกิน ๓.๐๐ ม. ในแต่ละขั้น ถ้าลึกเกินต้องทำชานพักเพื่อความมั่นคง และ สะดวกในการก่อสร้าง

(ลงนาม).....
_____
_____
_____
_____
_____
_____

(นายนิวัฒน์ อินทร์หอม)

เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน

ลงนาม.....
_____
_____
_____
_____
_____
_____

(นายจรยศ สมชาย)

ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่资源แก้ว

ก ร ร ม พ ต ท น า ห ต ด น

ข้อมูลประชาศั�ย์เบ็ดเตล็ดบันทีไว้เพื่อเผยแพร่ดังนี้

นายนิวัฒน์ อินทร์หอม

ได้ผ่านการฝึกอบรมการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ ระบบ LDD e-Training

หลักสูตร "แหล่งน้ำในรีนา นอกรชตชลประทาน"

รุ่นที่ 1/2567 : ๗๖๑๘๖๖ - มีนาคม ๒๕๖๗

นายปริญญา ยะจิต
อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน

ก ร ร ม พ ต ณ า ห ศ ด น

ขอเชิญชวนบุคลากรเข้าร่วมทดสอบความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ

น า ย น ว ฒ น อ ิน ท ร ห օ ມ

ได้ผ่านการฝึกอบรมการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ ระบบ LDD e-Training

หลักสูตร "การจำแนกประเภทพืช และการตรวจสอบพืช ความหลากหลายพันธุ์"

รุ่นที่ 1/2567 : ตุลาคม 2566 - มีนาคม 2567

(นายปริมาณ พยาน)
อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน